

КИШЛОК ҲАЖИЖАТИ

КУНДАЛИК ИЖТИМОЙ -
СИЁСИЙ РЎЗНОМА

1991 йил 7 декабрь

ШАНБА

№ 237 (5.280).

Баҳоси 8 тийин.

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ҳафтада беш марта чоп этилади

КОРХОНА ИЖАРАГА БЕРИЛГАЧ

Самарқанддаги «Ўроқ ва Болға» консерва заводиди халқаро андозаларга яқин бўлган томат пастаси ишлаб чиқаришда. Томатларнинг дастлабки қайта ишлаш участкасини такомиллаштириш натижасида шунга эришилди. Бу ерда янги технология ускуналари ўрнатилди. Мева шарбатлари ҳам таъмирлаб бўлинди. Корхона мутахассислари бу ердаги музлатиш тизимини тўла-тўқис алмаштирилди. Бу эса таёёр маҳсулотлар ҳамда ярим таёёр маҳсулотларни сақлаш муддатларини анча узайтиришга имкон берди.

Айни вақтда меҳнат намоалари ижарага олган комбинатнинг ишлаб чиқариш цехларида хилма-хил мева-сабзавот маҳсулотлари тайёрлаб чиқаришда. Бу ерда йил бошидан бери 135 миллион шартли банка турли шарбатлар, мурabboлар, тузламалар чиқарилди. Бу мавсумда янги маҳсулот — консерваланган ток баргалари ҳам пайдо бўлди. Ҳозирча ана шу маҳсулотнинг синов тариқасидаги туркуми чиқарилди. Келаси йили бундай консервалар анча кўп ишлаб чиқарилиши режалаштирилмоқда.

УРГУТ ШИРИНЛИКЛАРИ

Ургут шаҳар матдубот жамиятининг янги қандолат корхонасида маҳсулот ишлаб чиқарила бошланди. Бу ерда ҳар кун ярим тоннага яқин хилма-хил ширинликлар ва қандолатлар, тортлар, пирожнийлар, булочкалар тайёрланмоқда. Район дўконлари ва мактаб ошоналарига жами 18 хил маҳсулот юборилмоқда.

Янги корхона учун алоҳида — ўзига хос лойиҳа асосида икки қаватли бино қурилди. У юксак унум билан ишлайдиган ускуналар билан жиҳозланди. Ҳамир қоридиган машиналар, крем тайёрлашда ишлатилган кучли миксерлар, иккита катта музлатиш камераси, умумий қиймати 45 миң сўм турадиган бошқа механизмлар шулар жумласидандир. Ана шу ҳужаликка Жамол Аҳмадов бошлиқ оилавий жамоа раҳбарлиги қилмоқда. Жамоа таркибига атиги олти киши бор. Улар маҳсулот тайёрлаш ҳамда қандолат маҳсулотларини пишириш, технологиясига бўлган барча юмушларни ўз зиммаларига олишган.

Охунбобоев номли совхоз фақат Октябрь районидида эмас, балки Ўзбекистон вилоятидаги янги ҳужаликлардан бири ҳисобланади. Бу ерда пахтачилик билан бир қаторда бошқа тармоқларни ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор бериб келинмоқда. Совхоз зарфинослари 1991 йилда 8 миң 500

тонна оқ олтин топиришга муваффақ бўлдилар. Ҳозирги пайтда келгуси йил ҳосилига пухта замин қўйиш учун зарур тадбирлар амалга оширилмоқда. Сўғориш тармоқларини тартибга келтириш, экин майдонларини текислаш ва бошқа юмушлар жадал олиб бориляпти. СУРАТЛАРДА: 1. Ҳужа-

лик раҳбари Аҳмад Эямурдов (ўнгда), бригадиста етакчилири Халмон Турсунов ва Тожибой Жайроновлар навбатдаги ишлар ҳусусида маслаҳатлашганимизда. 2. Ерларни текислаш пайти.

И. ТУЛИБОВЕВ олган суратлар.

ОТА ЎФИЛ

Турсунбой кеч ётганига қарамай олдати вақтда, саҳар уйқуси қочди. Хаёллари чарх уриб, оқимчи воқеалар кўз унгда гавдаланди. Кеч дадасининг тутилган кучи нишонланди. Қирғизбой отанинг қасбдошлари, таниш-билишлари тўпланиб, дастурхон устида ўтмишни эслаб, гаплашиб ўтирдилар. Совхоз директори Ҳазраткул Нуров ҳам ташриф буюрди. У отанининг «Партия XXII съезди» давлат ҳўжалиги равангига қўшган 40 йиллик хизматларини таъкидлаб, муборакбод қилди. Фахрийнинг қўлига тилла соат тақиб, 200 сўм ёрдам пули берди.

Ҳазраткул ана бу йилги ишларга ҳам тўхталди. 2550 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27,5 центнердан оқ олтин кўтарилиши, яъни ҳосилининг 6350 тоннадан зиёроғи машиналарда териб олингани ҳақида мамнуният билан сўзлади.

— Талай ер томорқага ажратилмоқда, — деди ранс. — Табиийки, экинзорлар камаймоқда, самарадорлигини ошириш керак. Тўй соҳибининг тўғич фарзанди Турсунбой Қирғизбоев бошлиқ бригада гектаридан 30 центнердан зиёд ҳосил олиб, бошқаларга ўрнак бўляпти. Ҳазраткул ананинг бу сўзлари Турсунбойнинг кўнглини тоғдек кўтарди. Оқимом ҳам шу ҳақда ўйлаганди. Мана, ҳозир ҳам кечаги воқеалар эсига тушиб, хеллари учди. У оёқ учинда юриб, айвонга чиқди. Уша таниш манзара: кўнда саноксиз юлдузлар сирли милтирайди. Улар сирдоши. Чунки юлдузлар осмон гўмбазини тўлдириб қарақлаганда даладан қайтади, сўнамасидан яна далага йўл олади.

Урта мактабни битиргач, бир зум иккиланди. Батан синфдошлари каби Тошкентда ўқишга борсини ёки... Она-киш-лоқ, унинг меҳрибон кишиларига меҳор голиб чиқди. Йигит далага йўл олди. Ота-ониси оқ йўл тиллашди. Кўп ўтмай механизаторлик курсини тамомлади.

22 йиллири, Турсунбой Қирғизбоев механизатор-пахтакор, техника билан ерин шудгорлайди, чигит экеди, гўзани парвариш қилади, машинада пахта терайди. Ёдида, дастлаб зангори кема билан 60 тонналик хирмон унганди. Ушан-да номин илк бор одамлар оғизга тушди. Бу йил пўлат этакдан 204 тонна оқ олтин тўкди.

Ҳўжаликда ижара усули тобора кенг қўлланилмоқда. Т. Қирғизбоев бошлиқ бригада ҳам шундай иш юритмоқда.

Жамоа бултур 85 гектар мубоб ерни элақага келтириб, деҳқончилик қилди. Гектаридан 26 центнердан ҳосил олинди. Жорий йилда бригада аъзолари 74 гектар майдондан баракали хирмон кўтардилар. Теримда бошқа бригадаларнинг механизаторлари ёрдамга келдилар. Усмон Иброҳимов, Холима Сулаймонов, Хусан Мирзаев бир ой ичида ҳосилни саранжомлаб беришди.

Турсунбой Қирғизбоев бригадасига қарашли пайкаллар меъёрида ўнгитланб, сифатли шудгорлаб қўйилди. Келгуси йилда гектаридан нақиди 30 центнердан пахта етиштириш ният қилинган. Бригадининг экин майдони негга 85 гектардан 74 гектарга камайгани кишини қизиқтириш табиий. Сабаби, 11 гектар ер ёрдамчи ҳўжаликка ажратилибди. Сабабот, мева, ҳатто гўштни ҳам ўзлари тайёрлашмоқчи.

Улар ҳақ. Унумли меҳнат кўп жиҳатдан шундай ғамхўрликка, қўлай шароит яратилишга, тўқинчиликка боғлиқ. Ҳозирча асосий эътибор оқ олтин етиштиришга қаратилди, пахтакор чедла қолди. Ишлаб чарчагач, тушлик қилгани ҳориб шийонга қайтган деҳқон дастурхонига макорон шўрвадан бўлак ҳеч вако бўлмади. Турсунбой Қирғизбоев бригадаси бошқача йўл тутди. 11 гектар майдонда помидор, бодринг, қўкатлар, қовун, тарвуз етиштирилди, боғ ва тоқзор яратилмоқда. Айни пайтда бу ерининг пахтаси бошқа пайкаллар ҳосилдорлигини ошириш ҳисобига қопланмоқда.

У. МУҲАМЕДОВ,
В. ҚАҲҲОРОВ.

Пискент райони.

ЭЛ ОВОЗИ

Векобод район маркази — Зафарда кўп кишилик митинг бўлди.

— 29 декабрь кун буладиган сайловда мен Ислам Каримов учун овоз бераман, — деди Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсун ота Файзиев. — Чунки у

халқ билан маслаҳатлашиб ишляётган, одамларнинг оғирини енгил қилишга интиляётган раҳбардир. Унинг кундалик ва изчил фаолияти, амалга ошириляётган тадбирлар туфайли жумҳурийтимизда турли миллат вакиллари

лик, дўстлик ва ҳайрхоҳ-лига муҳити сақланиб, қолмоқда. Биз барча ижобий ўғариларни мустаҳкамлаш учун ишляшшимиз лозим.

Сўзга чиққан бошқа кишилар ҳам фахрийнинг айтган гапларини қўллаб-қувватладилар.

Бухоро вилоятининг Вобекент районидида 199-қўйма

ХОНАДОНГА ГАЗ КЕЛДИ

Ангор районининг маъмурий марказидида кўпгина хонадонларда ва бу ердаги «Коммунизм» ҳамда М. Азизов номли жамоа ҳўжаликларининг қишлоқларида иш бошлангани билан зангори олов ёна бошлади. Бу аҳоли истиқомат ерларида район хизмати мутахассислари газ қувурлари ўтказиш ишларини ниҳонсига етказишди. Районда йил бошидан бери жами 40 километрдан кўпроқ газ таъминоти тизимининг қувурлари ётқизилди.

Районда бошқа бир ижтимоий дастурни бажариш — қишлоқ меҳнаткашларини сифатли ичимлик сув билан таъминлаш ишлари ҳам жадал бормоқда. Қурувчилар ҳозир сув тўпланадиган иншоотни бўёб ётишмоқда ҳамда Ангордаги энг катта ҳўжаликлардан бири — «Талимарон» давлат ҳўжалигига сув юбориш мақсадида қувурлар ётқизишмоқда.

АРЗОН ВА ҚУЛАЙ

Гулистон райони ҳўжаликлари ўз теплицаларини истишда янги, ҳозирча гайритабиий бўлган ёқилги туридан фойдаланмоқдалар. Шу мақсадда бу ерда рўзгор қилинган — ахлат, гўнг, қишлоқлардан фойдалана бошладилар. Буларнинг ҳаммаси илгари ахлатхоналарга олиб бориб ташланарди.

Ҳозир эса энергия ресурсларини анча тежаш, шунингдек экология вазиятини яхшилаш имконияти пайдо бўлди.

Бугунги кунда райондаги ойнаванд ва плёнка остидаги полизалар жуда кенгаймоқда — ҳозир бундай полизаларга олти ярим миң гектар ер ажратилган. Бу ердаги ҳар бир ҳўжаликда ўзининг теплицаси бўлади. Айниқса «Қизил тоғ» ва «Октябрь» жамоа ҳўжаликларида теплицалар тез қурилмоқда. Мазкур ҳўжаликларда март ойида ана шу теплицалардан дастлабки ҳосил йиғиштириб олинади.

механизациялашган колонна жамоаси ўз йиғилишида жумҳурий Президентишга номзод Муҳаммад Солиҳ (С. Мадаминов) номзодини қўллаб-қувватладилар.

Йиғилиш қатнашчилари сайлов кунининг учун овоз беришга қарор қилдилар.

(ЎЗАТАГ).

САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Ўзбекистон Жумҳуриятининг Президенти И. А. Каримов 5 декабрь кунини Сурхондарё вилоятидаги қатор ҳўжаликларга сафар қилди. Термиз районидида «Дўстлик» жамоа ҳўжалигида Давлат Жумоев бошлиқ сабзавоткорлар бригадаси меҳнаткашлари билан суҳбат бўлди. Қишлоқ аҳли жумҳурият ҳукумати юргизляётган сиебатни маъқуладилар. Янги ўзлаштирилган ерларда ташкил этилган «Каттақум» давлат ҳўжалигида суҳбатлар давом эттирилди. Президент ҳўжаликка келганидан хотира сифатида икки тул пархат ўтказди. И. А. Каримов тарихий ёдгорлик — ал Ҳаким Термизий мабарасини ҳам анибат қилди.

Сайловчилар билан бўлган учрашувда вилоят барча районларининг вакиллари қатнашдилар. «Талимарон» давлат ҳўжалиги директори Р. Эшбоев, Термиз дорилмуоаллисининг талабаси У. Бобомуҳамедова, Сарносий районидида «Ленинград» жамоа ҳўжалиги фермасининг мудирини К. Саидов, имом хатиб Тожболта

Чориев ва бошқа сўзга чиққан кишилар бугунги Ўзбекистон — мустақил равишда ички ва ташқи сиебат юритаётган, ўзининг барча фуқаролари ҳуқуқлари ва эркинликларига нафолат бериб, улар манфаатини ҳимоя қилаётган мустақил, истиқлол давлат эканини таъкидладилар. Ҳозир қишлоқ ҳўжалигини ва у билан боғлиқ соҳаларни ривожлантиришга, қишлоқ жойларда яшляган фуқароларнинг манфаатларига алоҳида аҳамият берилмоқда. Ҳозирги пайтда бозор муносабатларига ўтиш муносабати билан, айниқса аҳолининг ижтимоий жиҳатдан ночор табакалари манфаатларини қўллаб қўллаб қилинаётган чоратадбирлар тўғрисида гапирли ва улар маъқуладилар. Сўзга чиққан нотидлар сайлов кунидида Жумҳурийат Президентлигига муносиб номзод И. А. Каримов учун овоз беришга қақирдилар.

Учрашувда И. А. Каримовнинг шу жумладан Сурхондарё вилоятини ривожлантириш истиқболлари ҳақида гапирди. Маниятининг,

деб таъкидлади. И. А. Каримов, демократия, ошкоралик, шахс эркинлигига, моддий ва маънавий бойликлардан Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси баҳраманд бўла оладиган мустаҳкам асосга қурилиши лозимлигини уқтирди.

Учрашув қатнашчилари Сурхондарёдаги барча сайловчиларга қарата мурожаатнома қабул қилдилар.

Шу кунини И. А. Каримов Термиз гаризонини жангчилари ҳузурида бўлди. У бир гуруҳ ҳарбий хизматчиларга Ўзбекистон Жумҳурияти фахрий ёрликларини таширди.

И. А. Каримовнинг Сурхондарё бўйлаб сафаридида Ўзбекистон Жумҳурияти Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Х. Ҳўрабеков, халқ депутатлари Сурхондарё вилоят кенгашининг раиси Х. Э. Бердиев, Сурхондарё вилоят ижроия комитетининг раиси Т. М. Меңглиев ҳамроҳлик қилдилар.

(ЎЗАТАГ).

МИНТАҚА БИНОКОРЛАРИ ОЛДИДА ТУРГАН МУАММОЛАР

Бозор иқтисодиётига ўтиш йўлида Ўрта Осиё жумҳуриятлари ва Қозғистон бинокорлари олдида қўллаб муштарак муаммолар пайдо бўлди. Экин иқтисодий алоқалар узилмоқда, маҳсулот етказиб бериш вазифалари бажарилмапти, ускуналарнинг катта қисми музлақ эскириб қолди, малакали мутахассислар кетиб қолмоқда...

Минтақа қурилиш мажмуи раҳбарларининг 5 декабрь кунини Тошкентда бўлган кенгаши ана шу муаммоларни ҳал етишга бағишланди. Тармоқ вазирлари ва уларнинг ўринбосарлари, давлат концернларининг президентлари, уюшмалар ва тижорат марказларининг раислари, беш жумҳуриятнинг етакчи иқтисодчилари юзга келган вазиятни танг ваазит деб баҳоладилар.

Бинокорлар, дейишли йиғилишда тўпланганлар, ундан чиқинишнинг иложи бор. Мажмуи алоқаларини узмасли, бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилиш зарур.

Биринчидан, ҳамкорлик мустақил жумҳуриятлар қурилиш мажмуалари бошқаруш тизимларини қайта ташкил етишда кўпгина хато-лардан ҳоли бўлишга ёр-

дам беради. Иккинчидан, рўй берган вазиятдан ресурслар ёрдамида қишлоқ йўлларини биргаликда излаб топиш зарур. Яқкаланган ҳолда қудратли сановат базасини вужудга келтириш бўлмайди. Куч-гайратларни бирлаштириш керак. Масалан, минтақада ойна ниҳоятда тақчил бўлиб қолди. Айни вақтда Қозғистонда калындияланган сода ишлаб чиқариши йўлга қўйилди, унинг негизидида Қозғистонда ҳам, қўшни Қирғизистонда ҳам шиша заводлари қуриш мумкин. Ҳамма учун линолеум етишмаслиги умумий муаммо бўлиб қолди. Уни ишлаб чиқариладиган заводлар бор, лекин унга зарур бўлган ПВХ елим йўқ. Қозғистон бир-бири билан шерик бўлган мажмуалари қурилиш мажмуалари ёрдамида линолеум ишлаб чиқариши йўлга қўйиш учун тайёрдир.

Масалан, Тожикистонда тақчил «дурдоголик» буюмларини алмаштириш мумаммоси ҳал қилинмоқда. Бу ерда алломинидан дераза ромлар ишлаб чиқариши йўлга қўйилди ва уни Ўзбекистонга ҳам етказиб берилмоқдалар. Фольга йўқлиги сабабли минтақада томга

ёпиладиган буюмлар ишлаб чиқарувчи қувватларнинг атиги ярмисин ишляпти. Тожикистон меҳнаткашлари ўзлари учун ҳам, шериклар учун ҳам уни ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга киришмоқчилар. Бунинг авазига бошқа бир қанча тақчил материалларни олишга умид қилишмоқда. Туркменистон вакиллари эса го-вакки иссиқлик саңловчи материаллар, сопол плиталар тақчил қилишмоқда. Лекин ўзларининг ёғочлари, металл ва цементлари йўқ...

Ҳар бир жумҳурият қурилиш ташкилотларининг эътиёни ва имкониятларини аниқлашга ёрдам бера оладиган мувофиқлаштирувчи марказ зарур. Минтақа тармоғи раҳбарлари шундай мувофиқлаштирувчи марказни тузишга, у Тошкентда бўлиши ҳусусида қарор қабул қилдилар. Марказнинг ишчи идоралари Бишкек, Душанбе, Ашхобод ва Олмаотода бўлади. Шартномавий асосда амалга ошириладиган бошқа бир қанча дастурлар ҳам режалаштирилди.

Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистон Жумҳуриятининг вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов қабул қилди.

(ЎЗАТАГ мухбири).

Ўзбекистон Республикасининг Президентининг ФАРМОНИ ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙўЛИНИНГ ОРОЛБЎЯИ БЎЛИМИНИ ТАШКИЛ ЕТИШ ТЎҒРИСИДА

Туркменистон темир йўли ташкил етилиши муносабати билан ҳамда Қоракалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти ҳўдаларида темир йўл орқали юк ва йўловчилар ташилиши бошқаруш самарадорлигини таъминлаш мақсадида:

1. 1992 йилнинг 1 январидан бошлаб Ўрта Осиё темир йўлининг Оролбўяи бўлими ташкил етилиб, унинг таркибига Қоракалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти ҳўдаларида жойлашган темир йўл участкалари, станциялари, разъездлари ҳамда темир йўл транспортининг бошқа корхоналари ва ташкилотлари киритилсин.

2. Ўрта Осиё темир йўли бошқармаса Қоракалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва Хоразм вилояти ижроия комитети билан келишиб, темир йўлининг ана шу бўлими бошқармаси идоралари манзилгоҳини, унга кирувчи қорхоналар ва ташкилотлар рўйхатини, шунингдек уларни иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришга оид тадбирларини белгилаш топирилинсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
1991 йил 6 декабрь.

КАСАБА УЮШМАЛАРИ ИТТИФОҚИ ТУЗИЛДИ

Андижон вилоятида деҳқончилик-сановат комплекси ходимлари касабаси уюшмалари вилоят комитети ҳузурида ҳунар-техника билим юртлари, ўрта махсус ўқув юртлари ва олий ўқув юртлари касабаси уюшмаларининг иттифоқи тузилди.

Қишлоқ ҳўжалигини кўп тармоқлар учун ходимлар тайёрлаб берадиган ана шу ўқув юртларида ҳозир касабаси уюшмаларининг 62 бошланғич ташкилоти иш олиб

бормоқда, улар 25 миңдан ортиқ кишини тайёрлашган. Тармоқ касабаси уюшмалари иттифоқи ўқувчилар, талабалар ва ўқув юртлари ходимларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилади, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини собитқадамлик билан мунтазам ўрганиб боради ҳамда уларга ўз вақтида моддий ва маънавий мадад беради.

Касабаси уюшмалари тармоқ иттифоқи фахрат Фарғона водийси вилоятларида

амас, республикада ҳам ҳозирча ягона иттифоқ эканилигини таъкидлаш керак, — дейди деҳқончилик-сановат комплекси ходимлари касабаси уюшмаси вилоят комитетининг раиси М. Султонов. — Бундан сал олдин вилоят комитетимиз ходимларининг ташаббуси билан қишлоқ қурувчилари касабаси уюшмалари иттифоқи тузилган эди.

➤ КЕЧА ИТТИФОҚ ПРЕЗИДЕНТИ МИХАИЛ ГОРБАЧЕВ ВА РОССИЯ ПРЕЗИДЕНТИ БОРИС ЕЛЬЦИН КРЕМЛДА УЧРАШДИЛАР. МУЛОҚОТ ЕПИҚ ЭШИКЛАР ОРТИДА БЎЛИБ УТДИ...

➤ Август воқеалари иштирокчиларидан олти кишига айб қўйилди. РСФСР бош прокурори Валентин Степановнинг «Интерфакс»га берган маълумотига қараганда, давлат тўнтарыидада қатнашганлардан Язов, Бақланов, Стародубов, Лукьянов, Янаев ва Тизиковлар айбдор деб топилганлар.

➤ БОШҚИРД РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР КЕНГАШИ «ЧИ. НОВНИК»ЛАРИНИНГ ҲАР ҚАНДАЙ МИТИНГ НАМОЙИШЛАРИНИ КУРАВИНИ КУЗЛАРИ ҲАҚИДА ҚОЛГАНДИ, ДЕВ ЕЗАДИ «ТРУД» РЎЗНОМАСИ. АММО БУНАҚСИ БИРИНЧИ МАРТА РЎЯ БЕРИШИ. ВАЗИРЛАР КЕНГАШИ БИНОСИ ОЛДИ-

БУГУННИНГ ҚУВОНЧИ, ДАРДИ, АРМОНИ

ДАГИ МАЯДОННИ БУ ГАЛ НОГИРОНЛАР «ИШГОЛ» ЭТИДЛАР. УЛАР СПОРТ КЛУБЛАРИ, ТЕАТР, КУТУБХОНА УЧУН МАХСУС ЖОЙ АЖРАТИЛИШИНИ ТАЛАБ ҚИЛМОҚДАЛАР.

...48 ёшли Насриддин Исановнинг фожияли ўлими ҳамон кўпчиликнинг диққатини тортмоқда. Қирғизистон Республикаси Бош вазири атайлаб ўлдирилган қабилидаги миш-мишларга фақат тергов ҳулосаларигина барҳам бериш мумкин. Мутахассисларнинг таъкидлашича, Н. Исанов тасодифий йўл-транспорт ҳодисаси қурбони бўлган.

➤ МУСТАҚИЛ РЕСПУБЛИКАЛАР РАҲБАРЛАРИНИНГ ЙИГИЛИШИДА СОБИҚ СССРНИНГ ТАШҚИ ҚАРЗИ ВА УНИ ТўЛАШ ЮЗАСИДАН ШАРТНОМА ИМЗОЛАШ БОШЛАНДИ. ҚАРЗНИНГ 61,34 ФОИЗИ РОССИЯ, 16,37 ФОИЗИ УКРАИНА, 4,13 ФОИЗИ БЕЛОРУССИЯ ГАРДАНИГА ТўҒРИ КЕЛМОҚДА. «ИНТЕРФАКС» МУХБИРИНИНГ МАЪЛУМОТЛАРИГА ҚАРАГАНДА АРМАНИСТОН, УКРАИНА,

ГРУЗИЯ, ҚОЗОҒИСТОН, РОССИЯ, ТОЖИКИСТОН, КИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАЛАРИ ВАКИЛЛАРИ МАЗКУР ШАРТНОМАГА ИМЗО ЧЕКДИЛАР. БОЛТИҚБЎЙИ РЕСПУБЛИКАЛАРИНИНГ ТАШҚИ ҚАРЗЛАРИ ҲАМ ШАРТНОМАДА КўРСАТИБ УТИЛГАН...

➤ АХМАДЖОН ОДИЛОВ. САККИЗ ЙИЛ ҚОНУНГА ҲИЛОФЛИК. ТУРЛИ ҚАМОҚХОНАЛАР. ҲАҚОРАТУ ТАЪЗИҚЛАР УНИНГ СИЛАСИНИ ҚУРИЛДИ. АСАБЛАРИНИ ТОЛИҚТИРДИ. РЕСПУБЛИКА ПРЕЗИДЕНТИ И. КАРИМОВНИНГ СССР ОЛИЙ СУДИГА Йўзлаган мактуби ОИР «ИШТИ» ҚОЛПИДАН ҚУЧҚИРДИ. НИХОЯТ, ТОШКЕНТДА АХМАДЖОН ОДИЛОВ ВА УНИНГ ҲАМРОҲЛАРИ УСТИДАН СУД ЖАРАЕНИ БОШЛАНДИ. ШАХСИНИ АЙБДОР. ЕКИ АЙБДОР ЭМАСЛИГИНИ ОДИЛ СУД ХАЛ ЭТАДИ. ЮКОРИДАГИ ЖАРАЕНДА ЭСА СУД ЖАРАЕНИ ТЕРОВ ЗАРАРИГА БУЗИЛИБ БОРАЯПТИ...

Тупроқ унумдорлигини ошириш, ердан оқилона фойдаланиш, экинлардан юқори ва барқарор ҳосил олиш, чорвачилик учун мустаҳкам ет-ханага баъси яратишда алмашлб экиннинг бекиёс аҳамияти ага эканлиги ҳаммага маълум. Пахтакор хўжаликларда дастлаб пахта беда усунлигини 3,5, 3,6, 3,7 ва 3,8 тартибларини қўлаш кўзда тутилган. Кейинчалик асосан 3,6, 3,5, 3,4 ўлаш-тирилади, шундан 3,6 тарти-би (уч йил беда, олти йил пахта) 87,6 фоиз майдонда жорий қилинди.

50-йиллардан кейин хўжаликлари йириклаштириш, янги суғориш усулига ўтиш, пайкаллари катталаштириш каби тадбирлар туфайли амалдаги алмашлб экиш тартиблари бўзилди, пахта-беда нисбатлари ўзгарилиди. 1954 йилдан кейин жой-ларда 3,6, 3,7 (шўрланган ерларда 3,4) тартиблари қў-ланилди.

Шундан сўнг бедапошлар қисқариб, пахта салмоғи ортди, кўза якяхонимлиги вужудга келди. Натигада алмашлб экиш сўсийиб кет-ди. Ўнгичақ майдони умумий суғориладиган ерларга нисбатан 4—5 фоизни таш-кил этди, холос. Чигит эса 85—90 фоиз ерда экилди.

1986 йилда беда салмоғи бироз кўтарилиб, 13 фоизга етди, пахта 75—80 фоизни, алмашлб экиш издан чиқ-қан айрим хўжаликларда 90—93 фоиздан ортиқни ташкил қилди. Масалан, Ва-лиқчи районидagi «Победа» жамоа хўжалигида умумий ҳайдалаган ерга нисбатан бедазорлар атғи 1,6 фоиз, Рўштон районидagi Кўйи-шев номи давлат хўжалиги-да 5 фоиз эди. «Пахта-дон» (асосан маккажўхори) ал-машлб экиш тавсия этили-ши ва бирмунча майдонлар-да жорий қилиниши аҳоли-ни янада оғирлаштирди, чун-ки бу усул тупроқ унумдор-лигини оширмайди.

Демак, пахта якяхоним-лиги қарор топиши, экин-лар тизимида оқ олтин сал-моғи ҳаддан ташқари ортиб кетиши, ўнгичақ майдонда узок вақт (30—40 йилларга-ча) экинлаштириш пайкал-ларда касаллик, ҳашарот ва бегона ўтлар кўпайишига, чиринди модала (гумус) кес-кин камайишига, тупроқнинг қотишига, емирилиши ва биологик мувозанати бузи-лишига, ўнгичлар ва захарли химикатлар қўлаб ишла-тилишига олиб келди. Оқибат-да қишлоқ хўжалик самара-дорлиги пасайиб, чорвачи-ликка путур етказилди.

Шуларни ҳисобга олиб, қишлоқ хўжалигида ишни қайта қуриш ва жадаллаш-тириш мўносибати билан қандай бўлмасин, тупроқ аҳолини тезда, тубдан тузи-тиш учун хўжаликларда ке-йинги йилларда асосан 3,7 ва 3,8 тартибларга ўтиш, бунинг устига далада бедани ёлғиз ўстириши тавсия этилди. Бу тўғрими? Йўқ, албатта.

Ахир, бу тартиблар бундан 40 йил илгари шари-итини ҳисобга олиб ишлаб чиқилган бўлиб, ўша давр талабига жавоб беради эди. У пайтда тупроқнинг табиий аҳоли ҳозиргидек аянчли эмасди, асосан 27—30 сан-тиметр атрофидаги ҳайдалма қатлам унумдорлигини ўла-лаб турнига қаратилган эди. Бинобарин, ери ишлаб-чуқуриши ҳам шунга мос эди. Ўша вақтда галлани асосан, гўштиги яримга яқинини четдан келтириш кўзда тутилган бўлиб, ўзи-мизда пахта ишлаб чиқариш-са ба эди.

Кўза, беда, маккажўхори, сабзавот ва полиз экин-ларидан мўл ҳосил етиштириш учун жуда катта ички им-кониятлар мавжуд. Ўсимлик илдиэ тузиллигининг шакл-ланиши, физиологик фаоли-ти ва кўпроқ ҳажмдаги туп-роқ массасидан фойдаланиш шундай резервлардир.

Тупроқнинг физик хусу-сиятлари, аниқсқа ҳажм массаси (огирлиги) ўсим-ликлар талаб этган метёрида бўлса, беда илдиэ 4—5, кўзаники 1—2, маккажўхори-ники 1—1,5 метр, пахта бе-дан чуқурга ўсиб боради, шу қатламдаги намлик ва озуқалардан фойдаланади. Аммо энг кўп озуқаларни оладиган фаол илдиэлар тупроқнинг 15—60 сантиметр қатламга тўғри келади. Бонси, мазкур қатламдаги намлик асосан барқарор бў-лганидан ундаги озуқалар ўсимликка узлуқсиз ўтиб-туради. Устки қатлам нам-лиги беқарор ва тез ўзга-рувчанлиги учун фаол ил-диэлар кам бўлиб, узок яшамайди. Унда фақат йи-рик томирлар бўлиб, улар суви ўтказиш вазифасини бажаради.

Илгари илдиэ тараладиган чуқур қатламлар тупроғи унумдорлиги ва говаклигини табиий омиллар — турли чувалчанглар, курт-қумурс-қалар, митти организмлар, бир хужайрали содда жон-зоилар, таралган экин илдиэ қолдиқлари тартибга солиб турган. Бундан 40—50 йил бурун суғориладиган бў-за тупроқларнинг ҳар квадрат метрида 200—250 донадан ортқ чувалчанг бўлган. Ҳозир эса пахтазорларда улар бутунлай қирилиб кет-ди. Авваллари бир грамм тупроқда 3—3,5 миллиард митти организмлар бўлган, ҳозир бу 0,7—1 миллиардга түшиб қолган.

Кучли ва оғир техника-ларнинг ишлатилиши, химе-лаштиришнинг маромдан эндилиги интенсив суғориш тупроққа катта таъсир кўр-сатиб, салбий ҳолатлар вуж-удга келишига сабаб бўл-ди. Ҳар йили ерининг бир хил чуқурлиқда (30 сан-тиметр атрофида) ҳайдали-ши, даладаги трактор ва бошқа техникаларнинг жуда кўп (30 марта ва ундан ортиқ) кириши, суғоришларда сув сарфи тобора ортиб кетиши туфайли ўсимлик асосий ил-диэ ўсадиган қаватда (0—60 сантиметр) тупроқ ҳаддан ташқари зичлашди.

1986 йилда беда салмоғи бироз кўтарилиб, 13 фоизга етди, пахта 75—80 фоизни, алмашлб экиш издан чиқ-қан айрим хўжаликларда 90—93 фоиздан ортиқни ташкил қилди. Масалан, Ва-лиқчи районидagi «Победа» жамоа хўжалигида умумий ҳайдалаган ерга нисбатан бедазорлар атғи 1,6 фоиз, Рўштон районидagi Кўйи-шев номи давлат хўжалиги-да 5 фоиз эди. «Пахта-дон» (асосан маккажўхори) ал-машлб экиш тавсия этили-ши ва бирмунча майдонлар-да жорий қилиниши аҳоли-ни янада оғирлаштирди, чун-ки бу усул тупроқ унумдор-лигини оширмайди.

Демак, пахта якяхоним-лиги қарор топиши, экин-лар тизимида оқ олтин сал-моғи ҳаддан ташқари ортиб кетиши, ўнгичақ майдонда узок вақт (30—40 йилларга-ча) экинлаштириш пайкал-ларда касаллик, ҳашарот ва бегона ўтлар кўпайишига, чиринди модала (гумус) кес-кин камайишига, тупроқнинг қотишига, емирилиши ва биологик мувозанати бузи-лишига, ўнгичлар ва захарли химикатлар қўлаб ишла-тилишига олиб келди. Оқибат-да қишлоқ хўжалик самара-дорлиги пасайиб, чорвачи-ликка путур етказилди.

Шуларни ҳисобга олиб, қишлоқ хўжалигида ишни қайта қуриш ва жадаллаш-тириш мўносибати билан қандай бўлмасин, тупроқ аҳолини тезда, тубдан тузи-тиш учун хўжаликларда ке-йинги йилларда асосан 3,7 ва 3,8 тартибларга ўтиш, бунинг устига далада бедани ёлғиз ўстириши тавсия этилди. Бу тўғрими? Йўқ, албатта.

Ахир, бу тартиблар бундан 40 йил илгари шари-итини ҳисобга олиб ишлаб чиқилган бўлиб, ўша давр талабига жавоб беради эди. У пайтда тупроқнинг табиий аҳоли ҳозиргидек аянчли эмасди, асосан 27—30 сан-тиметр атрофидаги ҳайдалма қатлам унумдорлигини ўла-лаб турнига қаратилган эди. Бинобарин, ери ишлаб-чуқуриши ҳам шунга мос эди. Ўша вақтда галлани асосан, гўштиги яримга яқинини четдан келтириш кўзда тутилган бўлиб, ўзи-мизда пахта ишлаб чиқариш-са ба эди.

Кўза, беда, маккажўхори, сабзавот ва полиз экин-ларидан мўл ҳосил етиштириш учун жуда катта ички им-кониятлар мавжуд. Ўсимлик илдиэ тузиллигининг шакл-ланиши, физиологик фаоли-ти ва кўпроқ ҳажмдаги туп-роқ массасидан фойдаланиш шундай резервлардир.

Тупроқнинг физик хусу-сиятлари, аниқсқа ҳажм массаси (огирлиги) ўсим-ликлар талаб этган метёрида бўлса, беда илдиэ 4—5, кўзаники 1—2, маккажўхори-ники 1—1,5 метр, пахта бе-дан чуқурга ўсиб боради, шу қатламдаги намлик ва озуқалардан фойдаланади. Аммо энг кўп озуқаларни оладиган фаол илдиэлар тупроқнинг 15—60 сантиметр қатламга тўғри келади. Бонси, мазкур қатламдаги намлик асосан барқарор бў-лганидан ундаги озуқалар ўсимликка узлуқсиз ўтиб-туради. Устки қатлам нам-лиги беқарор ва тез ўзга-рувчанлиги учун фаол ил-диэлар кам бўлиб, узок яшамайди. Унда фақат йи-рик томирлар бўлиб, улар суви ўтказиш вазифасини бажаради.

Ўрим билан йиғиштириб олингандан кейин қатор ора-лари юмшатилади, эгатлар орали суғорилади. Шунда йўнгичақ оби-ҳаётга бир те-кис қонади, бегона ўтдан ҳоли бўлади, шабада яхши ўтиб турганидан касаллик-ларга чалинмайди, сербарг ўсади. Айни вақтда дон ва оралиқ экинларнинг илдиэ ва анғиз қолдиқлари унинг яхши ривожланишига катта ёрдам беради, тупроқ унум-дорлигини оширади.

Беда — тупроққа, атроф-муҳитга, ҳатто инсон саломатлигига фойдали таъсир этиши жиҳатидан бебаҳо экин. Аммо эндиликда ўтди-далада уни уч йил давомда ёлғиз ўстиришга, бунинг устига тупроқнинг 30—35 сантиметр қатламини иш-лашга, ундан фойдаланишга, ёппасига экин ва суғоришга асосланган агротехника-си ердан интенсив фойдала-ниш ва экинлардан мўл ҳос-ил олиши таъминлай ол-майди. Демак, алмашлб экишни ҳамма майдонларда, аниқсқа ўтди далада тўғри ишлаб чиқиш керак. Унда беда ва бошқа озуқа экин-ларининг 2,5—3, шўр ва унумдорлиги жуда паст ер-ларда 4 йилгача ўсши да-врида тупроқда гумус ва био-логик азотнинг энг кўп тўп-ланиши, экинлардан энг юқори ҳосил олиши таъ-минлаш шарт. Беда қанча бақувват ўсса, унинг ҳосили ва тупроққа таъсири ҳам шунча катта бўлади. Шун-да тупроқ унумдорлиги то-бора ортиб боришига эри-шилади.

Бунга ўтди даладан фой-даланиши интенсивлаш-тириш, узок вақт бир далада пахта ўстириш, органик ўнгичларга етарли баҳо бер-маслик — буларнинг ҳамма-си заминда қувват ва унум-дорлик манбаи бўлган гу-муснинг камайишига олиб келди. Унинг умумий запас-и, аниқсқа эсимдан суғориб келинмаган кўнчилик майдонларда 40—50 фоизга озади. Оқибатда жуда кат-та ҳажмда минерал ўнгичлар ишлатилиди. Аммо агробео-ценозлар бузилиши туфайли уларнинг самараси түшиб кетди. Захарли химикатлар кўп мйкдорда ишлатилиши тупроқни йилдан-йилга иф-лослаштириб, захарлади.

Экинлардан мўл ҳосил олиш учун илдиэнинг асосий қисми тарқалган қатламда мўтадил сув, ҳаво ва озу-қа моддалари унғуланиши-ни ва биологик жараёнлар-ни муассамлаштиришни талаб этади.

Деҳқончилик тизимини ва экинларни ўстириш услуб-ларини тубдан қайта қуриш эканиси, олдинда турган тупроқни яхшилаш, эколог-ик аҳолини тузатиш, озик-овқат таъминлигини юмша-тиш каби вазифаларни ҳал қила олмайми. Бунинг учун ерни ишлашдан бошлаб экинлар тузилиши ва ал-машлб экиш тартибларини талабга жавоб берадиган ҳолда узокни қўлаб алма-ла ошириш лозим.

Биз ишлаб чиққан янги усулда алмашлб экиннинг ўтди даладидан интенсив (кучли даражада) фойдала-нилади. Унинг моҳияти шун-даки, ер (шагал, қумлоқ) даладан ташқари 50—60 сан-тиметр чуқурликда иш-ланади, маҳаллий ва мине-рал ўнгичларнинг бир қисми ҳайдалма ости қатламга берилади. Беда албатта, жў-хори, шўрли ерларда оқ жўхори билан қўшиб эки-лади. Агар кўзда экилса, у оралиқ экинлари билан алмаштириб қалади. Туп-роғи шўрланмаган дала-ларда пушта олиб, 3—4 қатор беда ва бир қатор макка-жўхори (жўхори) экилади. Биринчи ва иккинчи йили беданинг охириги ўримдан кейин эгат тубига бир ёки иккита оралиқ экин (рапс, перко, жавдар, арпа, трити-кале ва бошқалар) қўшиб экилади. Улар дастлабки

Утди далада йўнгича ва бошқа экинлар яхши ўсади. Шу туфайли беда илдиэла-ри атрофга яхши тарқалади, тупроқни майдонлайди, унда говаклар кўпаяди. Тупроқ говаклиги пахта экилган ер-га нисбатан 1,6—1,8 марта ортади, натижада сув ўтказ-увчанлиги ва нам запаси доим яхши бўлади. Беда ил-диэларда «вилт» замбуруғи кушадан бўлган микотик ба-ктериялар кўпаяди, «нати-жада» қўзанинг вилтга чали-ниши кескин (3—4 марта) озади.

Озик-овқат муаммосини ҳал қилишда хўжаликларда боғ ва тозорларни, полиз, сабзавот, бошоқди, дуккан-ли экинлар майдонларини кенгайтириш мўҳимдир. Бу-нинг учун ҳар бир хўжалиқ-да экинлар тузилишини кўр-иб чиқиш, асосий эътиборни тупроқ унумдорлигини тобо-ра ошириб боришга, эколог-ик ҳолатни яхшилашга, сув ва ҳавони мусоффо сақ-лашга, биологик мувозанат-нинг асоси ҳисобланган та-

бий хилма-хиллик ва агро-номик манзаралар (ланд-шафт)ни тиклашга қаратиш керак. Шу нуқтаи назар-да қараганда ҳозирги ал-машлб экиш тартиблари ва экинлар тузилиши талабга жавоб берайди.

Мавжуд алмашлб экиш тартибларида асосан пахта беда алмашинади. Айрим хўжаликларда биринчи йили беда соф ҳолда эмас, балки дон экинлари (арпа, бугдой ёки маккажўхори) билан бирга қўшиб экилади. Унда пахта салмоғи 70 фоизгача бўлиб, бедадан кейин 6—7 йил чигит қалади. Ҳолбу-ки, беда оддий агротехника асосида экинганда унинг пах-та ҳосилига фойдали таъси-ри 4 йил, баъзи ҳолларда 5 йилга етади. Устига-устак беда салмоғи ҳамон паст.

Алмашлб экишга тўла ўтилди дейилган илгор хў-жаликларда ҳам бедапошлар 25—30 фоизга етмайди. Бунақада олдинда турган долзарб муаммоларни ҳал этиб бўлмайди. Пахта етиш-тирувчи хорижий мамлакат-ларда чигит қаладиган майдонлар салмоғи 30—50 фоиздан ортишига йўл қў-йилмайди.

Алмашлб экишни жорий қилиш энг қийин масала. Агар уни эски тартиблар

Беда эрта кўзламада силос учун маккажўхори билан пуштага экилади. Маккажў-хори думбул бўлиб, пишши-вақтида йўғиб олинса, кўза-гача йўғичадан бир ёки икки ўрим пичан олиш мум-кин. Беданинг биринчи ва иккинчи йиллари юқоридagi-дек охириги ўримдан кейин эгат ичига оралиқ экинлар экилади. Учтинчи йили 2—3 марта беда тоза ҳолда ўриб олинганда сўнг дала план-таж сўқалари билан 60 сан-тиметр чуқурликда ағдариб қайдалақ маккажўхори дон учун тоза ҳолда, силос учун соя билан қўшиб эки-лади. Кейинги 3 йил пахта етиштирилади. Уртада бир йил сабзавот, полиз ёки чорва учун тўйимли дуккан-лар дон ёхуд ширали озуқа экинлари экилади. Ундан кейин яна 2 йил пахта бў-лади.

Тупроғи кучли шўрланган майдонларда битта мелiora-тив пайкал бўлган 10 дала-ли тартибда жуда катта те-кислаш ишлари олиб бори-лади. Текисланган дала 60—80 сан-тиметр чуқурли-кача юмшатилади. Сўнгра гектарига 25—30 тонна гўнг солиниб, 60 сан-тиметр чуқурликда тўла ағдариб қайдалади ва поллар олиниб, яхшилаб шўри ювилади. Ер тузалардан тозаланган мине-рал ўнгичлар берилади. Ке-йин оралиқ экинлари (айниқ-са донли дукканли) ёки уларни перко, рапс, жавдар, та). Бу ҳолда алмашлб экиш далалари 10 та бўлиб, уларда пахта салмоғи 50 фоиз, ўтди дала салмоғи 30 фоиз, дон экинлари 10 фоиз, сабзавот-полиз — 10 фоиз атрофида бўлади.

Агар беда баҳорда экил-са 3:2—3:1:2 тартибининг қў-ланиш лозим (3 йил ўтди дала, 2—3 йил пахта, 1 йил сабзавот, полиз ёки тўйим-ли-ширли ет-хашак экинла-ри, 2 йил пахта). Бунда пай-каллар сон 8—9 та бўлиб, пахта салмоғи 50—55 фоиз, ўтди дала салмоғи 33, са-бзавот дала 11 фоизни ташкил қилади.

Тупроғи ўртача ва кучли шўрланган майдонларда бит-та ёки ярим мелiora-тив дала бўлган тақридан 1:3:2—3:1:2 тартиби тавсия этилади (1 йил мелiora-тив дала, 3 йил ўтди дала, 2—3 йил пахта, 1 йил сабзавот-полиз, 2 йил пахта). Бу ҳолда 10 та дала бўлиб, пахта салмоғи 40—45, ўтди дала 30, сабзавот-полиз 10, мелiora-тив дала 10 фоизга тўғри келади. Шўрланиш даражаси юқори бўлган ва вилт билан кучли касаллан-ган далада 1 ёки 2 йил шол, 2 йил пахта, сўнг 1—2 йил дон экинлари эки-лади. Бунда пахта салмоғи 30 фоизгача туширилади.

Мадаий, тупроғи шўр-ланмаган, беда кўзда эки-ладиган 10 далали тартибда пахтадан чиққан ер оддий усулда чуқур қайдалиб, кўзда бугдой ёки арпа сепилади, унинг ҳосили йўғиб олинган-дан кейин ер чуқур юмша-тилади. Сўнгра дон ёки си-лос учун маккажўхори қала-ди. Август-сентябрда мак-кажўхори ҳосили саранжом-ланча ери қайдаб, текис-лаб, фосфор ва калийли ўнгичларнинг 2 ёки 3 йиллик метёри берилади. Пушта олиниб, устига 3—4 қатор беда, эгат ичига икки қатор перко ёки рапсга жавдар қўшиб экилади. Кўзгача кўрпа бўлиб қолган оралиқ экин қишда бедани совуқ-дан яхши сақлайди. Эрта

баҳорда ва оралиқ экинлари ўриб олингандан кейин қатор оралири култиватор ер дамида юмшатилиб, беда кўзгага ўхшаш жўяқ билан суғорилади. Ўнгичча бегона ўтлардан ҳоли бўлиб, туп-роқ текис намиқанидан сер-авж ўсади. Келгуси йиллар-да беда тоза ҳолда ўсиб, охириги ўримдан кейин эгат ичига яна оралиқ экинлар қалади. Беданинг 3 ёки 4-йили икки-уч ўримдан сўнг (ёзда) тўла ағдариб қай-дашга мосланган плантаж сўқалар билан 60 сан-тиметр чуқурликда шудгорланади ва маккажўхори дон учун еки-си билан бирга силос учун экилади. Маккажўхори ҳосил олинган ер кўзда қайдаб қўйилади. Кейин бир йил сабзавот ёки полиз ўстири-лади. Ундан сўнг яна 2 йил пахта етиштирилади.

Эрта баҳорда беда экила-диган тупроғи нам шўрлан-ган ерларда 9 далали тар-тибда ҳам кўзда майдонлар 60 сан-тиметр чуқурликда юмшатилиши билан бир вақтда 30 сан-тиметр чуқур-ликда ағдариб қайдалади ёки плантаж сўқаларда 60 сан-тиметр ағдариб шудгор-ланади. Фосфор ва калийли ўнгичлар юқорида айтилган тартибда берилади. Улар-нинг бир қисми ҳайдалма ости қатламга тушира яна яхши.

Беда эрта кўзламада силос учун маккажўхори билан пуштага экилади. Маккажў-хори думбул бўлиб, пишши-вақтида йўғиб олинса, кўза-гача йўғичадан бир ёки икки ўрим пичан олиш мум-кин. Беданинг биринчи ва иккинчи йиллари юқоридagi-дек охириги ўримдан кейин эгат ичига оралиқ экинлар экилади. Учтинчи йили 2—3 марта беда тоза ҳолда ўриб олинганда сўнг дала план-таж сўқалари билан 60 сан-тиметр чуқурликда ағдариб қайдалақ маккажўхори дон учун тоза ҳолда, силос учун соя билан қўшиб эки-лади. Кейинги 3 йил пахта етиштирилади. Уртада бир йил сабзавот, полиз ёки чорва учун тўйимли дуккан-лар дон ёхуд ширали озуқа экинлари экилади. Ундан кейин яна 2 йил пахта бў-лади.

Тупроғи кучли шўрланган майдонларда битта мелiora-тив пайкал бўлган 10 дала-ли тартибда жуда катта те-кислаш ишлари олиб бори-лади. Текисланган дала 60—80 сан-тиметр чуқурли-кача юмшатилади. Сўнгра гектарига 25—30 тонна гўнг солиниб, 60 сан-тиметр чуқурликда тўла ағдариб қайдалади ва поллар олиниб, яхшилаб шўри ювилади. Ер тузалардан тозаланган мине-рал ўнгичлар берилади. Ке-йин оралиқ экинлари (айниқ-са донли дукканли) ёки уларни перко, рапс, жавдар, та). Бу ҳолда алмашлб экиш далалари 10 та бўлиб, уларда пахта салмоғи 50 фоиз, ўтди дала салмоғи 30 фоиз, дон экинлари 10 фоиз, сабзавот-полиз — 10 фоиз атрофида бўлади.

Агар беда баҳорда экил-са 3:2—3:1:2 тартибининг қў-ланиш лозим (3 йил ўтди дала, 2—3 йил пахта, 1 йил сабзавот, полиз ёки тўйим-ли-ширли ет-хашак экинла-ри, 2 йил пахта). Бунда пай-каллар сон 8—9 та бўлиб, пахта салмоғи 50—55 фоиз, ўтди дала салмоғи 33, са-бзавот дала 11 фоизни ташкил қилади.

Тупроғи ўртача ва кучли шўрланган майдонларда бит-та ёки ярим мелiora-тив дала бўлган тақридан 1:3:2—3:1:2 тартиби тавсия этилади (1 йил мелiora-тив дала, 3 йил ўтди дала, 2—3 йил пахта, 1 йил сабзавот-полиз, 2 йил пахта). Бу ҳолда 10 та дала бўлиб, пахта салмоғи 40—45, ўтди дала 30, сабзавот-полиз 10, мелiora-тив дала 10 фоизга тўғри келади. Шўрланиш даражаси юқори бўлган ва вилт билан кучли касаллан-ган далада 1 ёки 2 йил шол, 2 йил пахта, сўнг 1—2 йил дон экинлари эки-лади. Бунда пахта салмоғи 30 фоизгача туширилади.

Мадаий, тупроғи шўр-ланмаган, беда кўзда эки-ладиган 10 далали тартибда пахтадан чиққан ер оддий усулда чуқур қайдалиб, кўзда бугдой ёки арпа сепилади, унинг ҳосили йўғиб олинган-дан кейин ер чуқур юмша-тилади. Сўнгра дон ёки си-лос учун маккажўхори қала-ди. Август-сентябрда мак-кажўхори ҳосили саранжом-ланча ери қайдаб, текис-лаб, фосфор ва калийли ўнгичларнинг 2 ёки 3 йиллик метёри берилади. Пушта олиниб, устига 3—4 қатор беда, эгат ичига икки қатор перко ёки рапсга жавдар қўшиб экилади. Кўзгача кўрпа бўлиб қолган оралиқ экин қишда бедани совуқ-дан яхши сақлайди. Эрта

М. МУХАММАДЖОНОВ, Ўзбекистон Фанлар ака-демияси академиги, А. ЗОКИРОВ, қишлоқ хўжалиги фанлари доктори.

Яккабоғ районидagi Бу-дёнйй номли отчилик заводи чорвадорлари қиш-ловни муваффақиятли ўтқа-зиш учун аниқ тадбирларни амалга оширишляпти. Айни кунларда 1.600 бош йилқи намунали боқилмоқда. Кўн-гидагидек натижага эришиш-да Бокйибой Пардаев, Салим Халилов сингари йил-қибқарларнинг ҳиссаси кат-та бўляпти.

Қашиқадарё ви-лоят Кенжаев депутаты Но-рой Каримова эса озуқа ба-засини мустаҳкамлаш йўли-да сикдикли тер тўқмоқда.

У бошқиб бригада бу йил айнисқа лавлагидан яхши ҳо-сил етиштирди.

СУРАТДА: уста деҳқон Н. Каримова.

Ш. СУЛТОНОВ олган сурат.

МАЙШИЙ

ХИЗМАТ УЙИ

Наманган районидagi «Ком-мунизм» жамоа хўжалиги бошқаруви қишлоқ меҳнат-кашларига раҳбарлигини то-бора яхшиламоқда. Яқинда бу ерда янги Миришкор қишлоғи марказида аҳолига 10 турда хизмат кўрсата ола-диган маиший хизмат уйи қуриб фойдаланишга топши-рилди. Бино қурилишига хў-жалик 140 минг сўм мабла-ғга сарфлади. Миқозларга талаблар даражасида хиз-мат қилиш учун барча шаро-ит яратилган. Айни кунлар-да бу ерда сараторшлик, этикўнчилик, телевизор ва радио тузатиш узоналарни ишлаб турибди.

АТЛАС ЖИЛОСИ

«Ленинград» жамоа хўжа-лигидagi Ёрдамчи кичик кор-хоналарнинг энг кенгаси Гал-ча қишлоғидagi атлас тўқичи-деҳқон, Қисқа мўдат ичнда пехилармон йигит Азизжон Усмонов раҳбарлигида бу кичик жамоа қишлоқчи-ютуқларини қўлга киритди. Бу ерда ўнгичлар 9 та беда тўқичи дастгоҳида 10 нафар қишлоқда яшаётган йигит-қиз ишляпти. Улар оз вақт ичда ўз устозлари Ҳакимжон Рашидов бошчи-лигида атлас тўқичининг сир-асрорларини ўзлашти-риб олдилар. Ҳозирги кунда цехда кунига 60—65 метр харидордиг атлас тўқи-лямоқда. Тўқувчилардан Роҳатдон Турғунова, Риво-жиддин Абдурахимов, Хо-нираҳон Жаъпарова, Ёқут-хон Гафуровна каби чакқон тўқувчиларнинг ҳар бири кунига 8—12 метрга етқа-зиб маҳсулот тўқиб чиқара-моқдалар. Уларнинг қўлда қишлоқчилик қийёатин «Қу-бия», «Сиврал», «Пахта-ой», «Томчи», «Кремль», «Товус», «Хон атлас» каби маҳсулотлари харидорларга манзур бўлмоқда.

Шуниси ҳам борки, бу маҳсулотлар биринчи нав-батда колхозчиларга соти-ляпти. Пахта даладарида фидокорона меҳнат қиёт-ган теримчиларга муқофот-сифатида тақдим қилина-пти.

А. ХОЛМИРЗАЕВ.

ТАДБИРКОР ТИНИМ БИЛМАС

Аҳолини ижтимоий жиҳат-дан қимоялаш, уй-жой қу-риб бериш, қишлоқларни ободонлаштириш хўжалик раҳбаридан ишбилармон-лигини талаб этади. Бу соҳа-да Ўзбекистон районидagi На-моз Сариков директорлик қилаётган «Партия XXIV съезди» дав

МИРИШКОР ПАХТАКОР, МЕҲРИБОН ОНА

Унинг ҳовлиси қаршисидан Нарпай каналли оқиб ўтади. Ундан нарида аса қизибди тоғларига ас-танган пахта даладари...

У ҳар тонг қаналдан жи-мирлаб оқибатган оби-ҳайёта, йилнинг тўрт фаслида турли хил манзара касб этувчи даладари меҳр билан боқа-ди. Тақдирини бир умрга шу саховатли даладари... шу ерда меҳнат қилаётган ин-сонларга боғлиқ қолганли-гини юракдан ҳис этади. Ушанда қалбини чулғатган қувонч ва гурур ҳислари унинг юз-қўлариди ҳам акс этади. Нега ҳам қувон-масин? Отаси — бутун ҳа-тини деҳқончиликка, ҳўжа-ликка пахтачиликни юксал-тиришга бахшида этган ин-сон Орашкул Жумаевнинг изидан бориб, унинг ўғитла-рига амал қилиб кам бўл-майпти.

Қорачадан келган, кўз-лари қачнаб турган Гулсара тенгдошлари орасида шўх-шаддотлиги билан ажралиб турар, мактабда яхши ва аъло баҳоладари ўқирди. Унинг келгусида тибобий олийгоҳида таҳсил олиб, эл-юрт саломатлиги йўлида хизмат қилишдек эзгу орау-лар бор эди. Ота-онани ҳам бунга рози эди. Орашкул ана фарзандларининг қайси со-ҳада бўлмасин, ҳалол меҳ-нат қилишини, одамлар хиз-матига бўлишини истарди. Бу ҳақда ўғил-қизларига бот-бот таълимларни берди.

Аммо тақдирда битилгани бўлар экан. Жумҳуриятда

хизмат кўрсатган пахтакор, таъриблик бригадир Ораш-кул Жумаев 1970 йилда ҳа-ётдан беватқ кўз юмди. Гул-саранинг назарида мириш-кор деҳқоннинг эзгу иши тўхтаб қолгандек, унинг фидойи меҳнатини муносиб давом эттирадиган киши йў-дек эди. У падари бузуқво-рининг изидан боришга қатъ-ий қарор қилди. Деҳқончи-лик касбинини танлади. Мак-табни тугаллади-ю, далага от-ланди.

Деҳқончиликка меҳр қи-нида бор эмасми, пахтакор меҳнатининг барча қийинчи-ликларига бардош берди. Бошқаларни ҳам шунга даъ-ват этди. Машаққатлар орт-да қолиб, йиллик режа ба-жарилган давлар ҳаммадан кўра кўпроқ қувонди. Пах-тазорда тер тўкиш билан бирга 1978 йилда Самар-қанд кишлоқ ҳўжалиги олий илмгоҳининг агрономия ку-лиятини сиртдан тугаллади. Кейна бригада бошлиғи Муртазо боёбо Равшанов қар-илки нафақасига чиқар экан, бригада етакчилигига энг муносиб номзод сифати-да Гулсарани тавсия этди. Жамоа аъзолари бу таклиф-ни яқинлиқ билан маъқул-лашди. Шундан бўён орадан 10 йилдан кўпроқ вақт ўти-ди. Бу давр ичиди бирор йил

йўқки Гулсара Орашқулова бошлиқ бригада аъзолари ҳўжаликда илғорлар сафидан ўрин олмаган бўлсин.

Янгидан ўлаштирилган тошқол майдонларда насос-лар ёрдамида сув чиқариб, ҳар гектар ердан 30 цент-нердан ошириб ҳосил этиш-тиришга осонликча эришила-ётгани йўқ. Бунинг учун жа-моадаги каттаю кичикнинг кўнглига йўл топиш, улар-нинг дилидагини библиш, деҳқонларга қўлай меҳнат ва дам олиш шароити яра-тиш зарур эди. Гулсара шун-дай қилди. Бригадада соз дала шийлони қўрилиб, у жамоа аъзоларининг икин-чи уйига айлангилди. Иш-ловчи аёлларга иложни бори-ча қўлайлиқлар яратишга эътибор берилди. Натижада гўё парваршишдаги муҳим агротехник тадбирлар ўз мўддаида, юқори сифатда ўтказилди.

Одамларни, уларнинг меҳнатини қадрлаш брига-дир фаизилларидан бири. У жамоа сувчилари Дони Бо-боқулов, меҳанизаторлар Мели Худойназаров, Очил Пулатов, чопчиқлар Моҳ-ибул Ҳасимов, Шарофат Шоназарова, Хадича Рўзи-қулова, Қизилан Собирова-лар тўғрисида тилидан бол-томб, алоҳида ҳурмат би-

лан сўзлайди. Пахта етиш-тиришда яхши натижаларга эришилгандлигини ана шундай лафз ҳалол деҳқон-ларнинг анжидонан меҳнат қилаётганликлари билан изоҳлайди.

«Хурмат қилсанг, ҳурмат кўрасан», Гулсара Орашқу-лова ўзи келин бўлиб туш-ган Гўрўғли кишлоқни одам-ларининг ҳурмат-иззатини жойига қўйиб кам бўлма-япти. Эл-юрт ишончига сазо-вор бўлмоқда. Шу боис у аввал халқ депутатлари Пахтакор кишлоқ Кенгаши-да, кейинги қаҳирда аса Пахтачи район Кенгашига депутат этиб сайланди.

Пахтакор меҳнати ни-ҳоятда оғир унга тўланган ҳақ олгани ҳеч кимга сир эмас, — дейди Гулсара Орашқулова. — Бу ҳолга чек қўйиш, деҳқонларнинг тур-мушини яхшилаш мақсадида республикамиз раҳбарияти бирталай тадбирларни амал-га оширляпти. Ойиларга қўшимча томорқалар берил-ганлиги, томон пули тўлана-ётганлиги, пахта харид нархининг оширилиши, ре-жада белгиланган ҳосилнинг 5 фоизи, ундан ортиқча етиштирилган пахтанинг ҳаммасини сотишда ҳўжа-ликларга тўла арқинлик бе-рилганлиги шулар жумла-

сидандир. Ҳозирги иқтисо-дий тағиллидан қийиш, қай-си соҳада бўлмасин барча-нинг уюшқоқлиги билан уюмли меҳнат қилишга боғлиқ. Республика мус-тақиллигини амалда таъ-минлашда бу жуда муҳим-дир.

Бригада деҳқонлари ана шунини чуқур англаган ҳолда меҳнат қилишляпти. Ижара пудрати асосида ишлаётган пахтакорлар бу йил шартно-ма режасини 114 фоизга адо этишди.

Қиш эшик қоқмоқда. Да-лаларда меҳнат суруни па-сайиб, деҳқон ҳордиқ ола-ётгандек. Аслида аса ун-дай эмас. У айни пайтда келгуси йил ҳосилига мус-таҳкам замин ҳозирлаш та-радудиди.

Мен Гулсара Орашқулова-ни гўзапояси тозаланиб, шудгорланаётган далада уч-ратдим. Бир неча саволга жавоб беришини сўрадим.

— Депутатликка сайлана-ётганлигинизда қандай на-казлар олгандингиз? — Сайловчиларим Гўрўғ-ли кишлоғи аҳолисини тоза ичимлик суви билан таъ-минлаш, ички йўлларга ас-фальт ётқизишда ёрдам қилишини сўраган эди. Йўлларга асфальт ётқизи-ди. Аҳолини тоза ичимлик

суви билан таъминлаш ҳам режага киритилган.

Сиз жамоа ҳўжалиги хотин-қизлар кенгашининг раисаси ҳам экансиз...

Ҳўжалик раҳбарлари билан келишиб аёлларимиз учун 5 кунлик иш ҳафтаси жорий этдим. Мавсумий бо-лалар боғчалари фаолияти-ни яхшиладик.

Аёл бошингизга шун-ча ташвиш қўпкан қилмай-дими?

Рена асосида олиб бо-рилса, ҳамма ишта ултуриш мумкин. 4 нафар фарзандим бор. Турмуш ўртоғим иш-дан бўш пайтлари иложни бо-рича ёрдамлашади. Мен ав-вало аёлнинг оналигини, бе-калгини қадрлайман. Қў-лидан келгучи яхши она, суқоли аёл бўлишга ийтли-ман. Далада ишлаётганлар-нинг аксариятининг хотин-қи-лар ташкил этади. Уларнинг оғир меҳнатини енгиллатиш, камроқ меҳнат қилиб, юқо-ри ҳосил олиш йўлида аёл-ларимизга озгина бўлса-да фойда тегса, ўзимни бахти-ёр деб биламан.

Бутунги кунда Гулсара Орашқулованинг номини «Пахтакор» жамоа ҳўжа-лигиданга эмас, балки Пахта-чи районида, қолаверса Са-марқанд вилоятида кўпчи-лик яхши билади. Меҳнатга бўлган меҳр, пахтакорлик касбига садоқат, одамларга ҳурмат уни элга танитди. У ота ўғитларига амал қилиб, унинг изидан бориб обрў-эътибор топти.

О. ҲУЖАЕВ.

Андрей Евстафьевич ДУДКО

Республикамизнинг энг кенас агрономларидан бири, ажойиб инсон Андрей Евстафьевич Дудко вафот этди. У 1905 йилнинг майида Олма-ота шаҳрида дунёга келди. Меҳнат фаолиятини 1926 йили СоюзНИХИнинг Оқовор тажриба станцияси-да бошлади. 1928 йилча Ўрта Осиё Давлат дорилф-рунида ўқиб билан бирга шу билан масканда илмий хо-дим бўлиб ишлади. 1935—1940 йиллар орасида Анд-рей Евстафьевич СоюзНИХИ Хоразм бўлими тажриба станциясига бошчилик қилди. Сўнг партия ишига ўтди. Хоразм вилоят партия қў-митаси кишлоқ ҳўжалик бў-лими бошлиғининг ўринбо-сари, бўлим бошлиғи вази-фаларида ишлади.

қўшарусли плуглар билан ҳайдаш, чигитни кенг қатор-лаб экиш, йиғим-терия иш-ларини меҳанизациялашга онд қатор тасвилади амали-ётга кенг тadbик этилди. Фи-дойи ва садоқатли меҳнати давлатимиз томонидан му-носиб таъдирланди. А. Дудко Ленин ордени, «Хўрмат», «Октябрь» революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ ор-денлари, бир қанча медал-лар, фахрий ёрликлар бил-лан мукофотланганди. Моҳир мутахассис, мураббий Ўзбе-кистонда хизмат кўрсатган агроном унвонига сазовор бўлганди.

Меҳнатсевар ва камтарин инсон Андрей Евстафьевич Дудконинг ёрқин хотираси қалбимизда абадий сақланиб қолади.

М. Исмолов, М. Исмаилов, Ж. Қўчқоров, А. Пўлдо-шев, А. Имомалиев, А. Икромов, Ҳ. Мухитдинов, В. Разамаев, Р. Исоев, Р. Назаров.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

ЛОНДОН. Халқро май-донда бир талай муаммолар борки, уларнинг ҳал этили-ши Буюк Британия билан Япония ўртасидаги сиёсий муносабатларнинг ривожла-нишига боғлиқ, деди ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишла-ри вазири Дуглас Хёрд. Чор-шанба кўни Британия савдо-саноат доиралари ва пар-ламент вакиллари ҳузури-да сўзлаган нутқида ташқи сиёсат маҳкамасининг бош-лиғи айтган фикрга кўра бу гап «Совет Иттифоқида иқтисодий ёрдам беришга, Шарқий Европа давлатлари-га техникавий кўмаклашиш-га ва Форс кўрғазга атрофи-да яқинда йўл берган мо-жаро каби тағиллиқ вазият-ларини бартараф этишда ҳамкорлик қилишга» таал-луқлидир. Д. Хёрд Европа кенгашининг яқинда Голландиядаги Маастрихт шаҳрида бўладиган сессиясига тўхта-либ, «Япония Европанинг энг яхши дўстлари қаторига киришига ишонаман ва сес-сияда, албатта, шу гапни айтмаман», деб таъкидлади.

партиядан кўрсатилган олти номзоддан ҳар бирининг об-рўйи унчалик юқори эмас, бу аса партия раҳбариятида асосли равишда безовталиқ ва ташвиш уйғотмоқда.

БЕЛГРАД. Сербларнинг радикал партияси Югославия ҳўкумати бошлиғи Анте Марковични мамлакатдаги асосий давлат ижтимоий деб ҳисоблайди. Оппозиция-даги сиёсий ташкилот ҳар-бий штабнинг бошлиғи Лю-биша Петкович чоршанба кўни журналистлар билан бўлган учрашууда шу гап-ни айтди. Унинг сўзларига қараганда Иттифок бош вазири Югославияда уруш бошланганди, мамлакат-нинг ташқи чегаралари хавфсизлигига путур етма-ганди, давлат хазинаси совирлангиллиги учун айб-дордир. Серб радикаллари ҳўкумат бирои олдиди на-моийиш уюштирмоқчи эмас-лар аммо, А. Марковичга қарши чиқишини бошқа усулларини топадилар, деб хабар қилинди журналист-лар билан учрашууда. Ке-йинги вақтларда Сербия ва Черногогория республикалари-да иттифок бош вазири шавинга Югославиянинг бар-бод қилди, доллар бирои сиёсий муаммоларини ҳал этишга қодир эмас, ҳатто иқтисодий сиёсат ўтказди, деган айблар тобора тез-тез қўйилмоқда. Ноябрь ойининг ўрталарида мамлакат парла-ментининг палаталаридан бирда унга ишонсизлик билдирилган эди ва ўшанда ЮСФР ҳайъатининг бир неча аъзоси мамлакат рес-публикалари ва муҳтор ўла-ликларига бош вазири лавози-сига ўз номзодларини кўрс-атишга таклиф қилган эдилар. Бироқ уларнинг ташаббуси жавобсиз қолди.

БЕЛГРАД. Албания Пре-зиденти Рамиз Алля чор-шанба кўни кеңкурун теле-видение орқали халққа му-рожаат этиб, «интнзом ва оосийиатликни сақлашга, ивголарга учмасликка» ча-қирди. Албаниянинг оппози-циядаги демократик пар-тияси ўз вакиллариини ҳўку-мат таркибидан қаҳириб олишга қарор қилганлиги сабабли Президент шундай даъват билан чиғди. Юго-славиядаги ТАНЮГ ахборот бошқармасининг хабар қи-лишича, Алля мамлакатда вуҷудда келган вазиятни «ҳамма замоналардаги энг мураккаб вазият» деб таъ-рифлади. Ҳўкумат тағилли-деди у сўзини давом этти-риб, мамлакатта ва халққа асоратли тавсир қилмоқда. Иқтисодий тартибнинг бузи-лиши, вазиятнинг умуман назад қийиш хавфи кўчай-моқда. У ҳўкуматини ҳўкумат тағилли ҳал этилгучида ўз вазифаларини бажариб ту-ришга чақирди.

НЬО-ПОРК. АҚШ Пре-зидентлигига демократик партиядан кўрсатилгандан номзодларнинг обрўйи ошиб бормоқда. Жамоатчилик фикрини библиш мақсадида «Принстон Сарей Ресерч» тадқиқот ташкилоти ўтказган савол-жавобнинг бу ерда эълон қилинган натижа-ларидан шундай ҳулоса чиқа-ди. Нолбронинг охириги кун-ларда телефон орқали ўт-казилган тадқиқотнинг 2000 қатнашчисидан 42 фоиз 1992 йилги сайлов давомида Президентлик лавозинини демократик партия вакили эгаллайди, деб айтган. Шу билан бирга мутахассислар демократлар номзоди тез ўсаётгандлигини таъкидлаб, атиги бир ой муқаддам са-вол-жавобда қатнашчилар-нинг 26 фоизи демократлар галаба қозонади, деб айти-ганлигини уқтирди. Айни вақтда, деб таъкидланди тадқиқотда, сайловда демок-ратларнинг вакили галаба қилиши имкониятлари кўпа-йиб бориши умумий таъмои-лига қарамай, демократик

ВАШИНГТОН. АҚШ Президенти Жорж Буш чор-шанба кўни ймзолаган қонун лойиҳасида мамлакатнинг 23 штати меҳнатчиларига иш-сизлик нафақаларини тўлаш дастурини кенгайтириш кўз-да тутилди. Ишсизлар эски қонунга биноан нафақа олиш ҳуқуқи 26 ҳафтадан кейин тугайди. Шундан сўнг улар яна қамида 13 ҳафта давомида нафақа олишлари мумкин. Қушга қирган қонун таҳминан 200 минг кишига жорий этилади. Ноябрь ойи-нинг ўрталарида АҚШ Пре-зиденти ишсизлик юзасидан берилгандан нафақалар ҳа-қиди қонун лойиҳасини ймзолаган эди. Унда штатда иш билан таъминлаш дара-жасига қараб нафақа тў-лашни 6, 13 ва 20 ҳафтага узайтириш кўзда тутилган-ди. 6 ҳафта қақидида қонда 23 штатга тааллуқли эди. Энди бутун мамлакат учун ягона энг оз муҳлат 13 ҳафта қилиб белгиланди. Ў. Буш ймзолаган қонун лойиҳасида АҚШ билан сав-до-сотиқ соҳасида Венгрия, Чехословакия, Литва, Лат-вия ва Эстонияга энг кўп қўлайлик тартиби берилиши ҳам кўзда тутилган. Шу ҳужжатга СССРдан тила тангаларни АҚШга импорт қилишни келтишни олиб ташладиган қонда ҳам ки-ритилган.

(ТАСС).

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА КЎРИНГ

9—15 декабрь

• Ҳар куни

8.25 Соғлод бўлай десанг (шанба ва якшанбадан тами-қарм, (ЎзТБ-1).

18.00 Ўзбекистон теле-видениесининг «Янгиликлар» кўрсатуви. (ЎзТБ-1).

19.30 да рус тилида «Аз-борота» программаси (ЎзТБ-1). 21.00 да ўзбек тилида «Азборота» программаси.

6.00 да Марказий теле-видениенинг «Тонг» мусиқий кўрсатуви. (МТ-4 орқали, шан-ба ва якшанбадан ташқари).

20.30 да ЎзТБ-11 ва МТ-4 программалари орқали Марка-зий телевидениенинг информ-ацион кўрсатуви.

11.30 да ТСН (шанба ва якшанбадан ташқари, 14.30— ҳар куни МТ-4).

• 9, душанба

ЎзТБ I 18.10 Мультифильм. 18.30 Бокс бўйича халқро турнир ерафасида. 19.00 «Ишбилар-монлар ҳузурида». 19.45 «Хо-тиран». Шоир Асқар Қосимов. 20.25 «Кўҳна солар». 21.25 «Иқтисодий мустақиллик муам-молари». 21.55 «Саёр қосаси». Бадий фильм.

ЎзТБ II «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КўРСАТАДИ 18.30 «Ассалому алайкум». 19.30 «Шаҳар юмушлари». 20.00 «Лажан». Хабарлар. 20.10 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирилик матбуот маркази хабар қилади. 20.25 «Медео сардорлари». Теле-фильм.

20.35 «Ўзингиз эр билсанг...». 22.05 «Ҳамшаҳар-лар». 23.05 «Лажан». Хабар-лар. МТ «ОРЕБИТА IV» 9.35 Египтарда халқро болалар театри фестивали. 10.50 Футбол шарҳи. 11.20 Турли мамлакатларнинг эр-таклари ва афсоналари. «Дех-шати нур» (Аргентина). 11.30 «Бу жуда эр-қу, шефа». Теле-визион бадий фильм пре-мьераси. 12.50 Дикз портрет-лари. «Лидер» ансамбли. 13.55 «Телемист». 14.40 «Ен дафтар». 14.45 Бу сизга ке-ракми? 15.00 «Биржа учув-чиси». 15.10 «Бу бўлган, бўл-ганди...». 15.55 «Дон Кихот ва

СССР чемпионати. Кўргазма-ли чиқишлар. 14.25 «Теле-мист». 15.10 «Савдо раста-си». 15.25 Биржа янгиликлар. 15.50 Останкино концерт сту-диясида академик Н. М. Амо-сов билан учрашу. 16.10 «Дон Кихот ва Санчонинг ти-риклиги». Телевизион ба-

ддий фильм. 2-фильм. 2-се-рия. 17.25 Мультифильм. 17.35 «Болалар мусиқий клуби». 18.20 «Чемпионлар билан би-ргаликда». 18.35 «Мангилка айланган лажалар». 19.00 ТСН (сурдо таржима билан). 19.15 «Қизиқувчилар олами». 19.30 «Лойхэ-30». 20.05 «Шеф,

«Мен русча сўзлашмоқчи-ман...». 1-кўрсатуви. 20.00 Фи-гуралли учмиш. СССР чемпио-на-ти. Кўргазмали чиқишлар. 22.05 Футбол шарҳи. 22.35 «Муаллифлар ойнажаҳон». 00.20 Профессионаллар ўрта-сида олти кунлик халқро велосипед пойгаси. 01.00 ТСН. 01.15 «Ҳақиқат ва гўлхан».

• 10, сешанба

ЎзТБ I 18.10 Болалар учун кон-церт. 18.35 «Шаҳар бедарвоза эмас». Бевосита муноқиша. 19.50 Чустий лирикиси. 21.25 «Спортлоқ». 21.30 «Сайрам-нинг бахти». Тожикистон халқ артисти Сайрам Исоева ижо-ди ҳақида. 22.25 «Автомобил-

дан сақланинг». Бадий фильм. ЎзТБ II «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КўРСАТАДИ 18.30 Соғлод бўл, болалар! 19.30 Мусиқий жилолар. 20.00 «Пульс». Хабарлар. 20.10 «Бу-меранг». Экологик кўрсатув. 20.40 «Ўмрга тенг рақс». Га-

лия Измайлова. 22.05 «Кино-нигоҳ». 23.55 «Пульс». Хабар-лар. МТ «ОРЕБИТА IV» 9.35 «Эфирда мусиқа». 10.05 Болалар соати (француз тили дарси билан). 11.05 «Айбиз-лик презумпцияси». Бадий фильм. 12.50 Фигуралли учмиш.

СССР чемпионати. Кўргазма-ли чиқишлар. 14.25 «Теле-мист». 15.10 «Савдо раста-си». 15.25 Биржа янгиликлар. 15.50 Останкино концерт сту-диясида академик Н. М. Амо-сов билан учрашу. 16.10 «Дон Кихот ва Санчонинг ти-риклиги». Телевизион ба-

ддий фильм. 2-фильм. 2-се-рия. 17.25 Мультифильм. 17.35 «Болалар мусиқий клуби». 18.20 «Чемпионлар билан би-ргаликда». 18.35 «Мангилка айланган лажалар». 19.00 ТСН (сурдо таржима билан). 19.15 «Қизиқувчилар олами». 19.30 «Лойхэ-30». 20.05 «Шеф,

қайтинг». Телевизион бадий фильм премьераси. 22.05 «Нима? Қарда? Қачон?». 23.15 «Ҳаммаси шу ердан бошлана-ди...». Н. А. Нексоров тавал-лиланган 170 йиллиги. 00.15 Профессионаллар — ўртасида олти кунлик халқро велоси-пед пойгаси. 00.55 ТСН.

• 11, чоршанба

ЎзТБ I 8.35 «Ешлик» студияси кўр-сатади. «Тележариди». 9.20 «Саёр қосаси». Бадий фильм. 18.10 Мультифильм. 18.30 Болалар учун. «Оз-оз ўрганиб-дано бўлар». 19.00 «Хуқуқ ҳаётимизда». 19.45 «Замонадош билан учрашу». Муомавир Бактиёр Маҳмадов. 20.30 «Қуй-ла дилкаш дуторим». Ўзбекис-

тон халқ артисти Ориф Қоси-мов. 21.25 «Мустақиллик ва ташқи сиёсат». 21.55 Бокс. Халқро турнир. 22.40 «Ўнта негр боласи». Бадий фильм. 1-серия. ЎзТБ II «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КўРСАТАДИ 18.30 «Уолт Дисней таниш-тиради...». Мультифильмлар

тўплами. 19.20 «Спринт». 19.35 Малика Собирова номли би-ринчи халқро балет артист-лари талловида. 20.20 «Қизи-карли учрашулар соати». 21.10 Кичик концерт. 22.05 «02» тўлкинда. 22.25 «Запас-даги офицер». Бадий фильм. МТ «ОРЕБИТА IV» 9.35 «Болалар мусиқий клу-

бин». 10.20 «Чемпионлар би-лан биргаликда». 10.35 «Қора оқуш». Телефильм премьераси. 11.05 «Шеф, қайтинг». Телевизион бадий фильм премьераси. 12.50 «Нима? Қарда? Қачон?». 14.00 «Хулқ-авадор». Хулқ алифбоси. 14.45 «Простор — Плюс». 15.15 «Ен дафтар». 15.20 «Шерик». 15.50 ТСН. 16.10 «Дон Кихот ва Сан-

чонинг тирикчилиги». Телеви-зион бадий фильм. 2-фильм. 3-серия. 17.20 П. И. Чайковс-кий. «Славянча марш». 17.30 Болалар соати (инглиз тили дарси билан). 18.30 «Нуктаи назар». 19.00 ТСН (сурдо тар-жимаси билан). 19.20 «Қизи-қувчилар олами». 19.45 Мос-ква—Индианаполис телекўп-риги. 20.05 «Кетдик, шефа. Те-

левизион бадий фильм премьераси. 22.05 Футбол. УЕФА кубоги. 1/8 финал. «Динамо» (Москва) — «Гент» (Бельгия). 24.00 «Вальтер Эбертининг ички вагани». Телефильм премьераси. 00.40 «Ялта-91». 00.55 ТСН. 01.10 Профессионаллар ўртасида олти кунлик халқро велоси-пед пойгаси.

• 12, пайшанба

ЎзТБ I 8.00 «Ахбороти». 8.35 «Қў-шиқларим сизга». Жамилла Қам-баровга қўйлайди. 9.20 «Ешлик» студияси саволларингиз-га жавоб беради. 9.50 «Авто-мобилдан сақланинг». Бадий фильм. 18.10 Мультифильмлар. 18.30 «Шонрлар — болаларга».

19.00 «Олий таълим янгиланиш йўлида». 19.50 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар ва-зирлиги матбуот маркази ха-бар қилади. 20.05 «Ижода сав-ҳилфалари». «Абдурауф Фит-рат». 21.25 «Ешлар қўйлаган-да». 22.05 «Ўнта негр боласи». Бадий фильм. 2-серия.

ЎзТБ II «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КўРСАТАДИ 18.30 «Зариповлар сулола-си». Телефильм. 19.00 «Ўш оқ-шомда». 20.00 «Пульс». Хабар-лар. 20.10 «Бу оқшомда» кўр-сатувининг давоми. 22.05 «Ки-нонигоҳ». 23.55 «Пульс». Хабарлар.

МТ «ОРЕБИТА IV» 9.30 Мультифильм. 9.40 Бо-лалар соати (инглиз тили дарси билан). 10.40 Барток «номли камер оркестрининг концерти. 11.10 «Команда—33». Бадий фильм. 12.50 ИИВ маълумотларига кўра...

13.45 «Телемист». 14.30 «Простор—Плюс». 15.00 «Бутун ва уша пайтларда». 15.50 «Дон Кихот ва Санчонинг тирикчи-лиги». Телевизион бадий фильм. 2-фильм. 4-серия. 16.55 «Проки—бизнес ва сиё-сат». 17.40 Болалар учун фильм. «Совга». 18.45 ИИВ

маълумотларига кўра... 19.00 ТСН (сурдо таржима билан). 19.20 «...16 ышгача ва ундан катталар». 20.05 «Команда—33». Бадий фильм. 22.05 Останкино концерт студияси-да ёзувчи Владимир Максимов билан учрашу. 23.20 «Цфес-мани эслаб». 00.15 ТСН.

• 13, жума

ЎзТБ I 8.00 «Ахбороти». 8.35 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Нижона». 9.20 «Меннинг отим Хўжа». Бадий фильм. 18.10 Мультифильм. 18.20 «Саноатимиз муаммолари».

18.50 «Ешлик» оқшоми. 19.50 «Мерос». Мақом тарихидан. 4-кўрсатуви. 21.25 «Тошкент» студия

НАФОСАТ

ва ишонарли. Китоб варақлаб ўтиришда ҳеч ҳам ясама ҳаракат йўқ. Юнли, тирик ҳаракат устивор. Мени ўйга толдиради. Баркамол авлоддан оша, ўша замондан оша асрлар давомида яшайверади. Авлодлар мулоқотида сабабчи бўлади. Бу кунларимизни келажак авлод қандай баҳолаётган экан? Асардан жавоб излайман.

«Нафосат Оламини қўтқаражак!», деб айтган эди адиблардан бири. Нимани назарда тутган экан Нафосат деганида у. Ҳозирда ойнаи жаҳонни босиб кетган ҳар хил рекламага титилган бўлган рус аёлининг очик гавдасини? Йўқ! Менимча у инсоният, табиат, қонинот, умуман бутун борлиқ асосини ташкил этган мутаносибликни, уйғунликни, туйғунликни, навоини кўзда тутган. Бу ҳақда айтмоқчи ман шундан Нафосат ҳозирги айрим раҳбарларимизга етишмайпти. Йўқ! Мустақилликни элтироф этган бутун бир етчан ҳақиқат фақатгина ҳолат эълон қилинганми? «Синий иттифок» эмис. Бу сўзларнинг илмий қиммати Горбачёвга етиб бормайкан? Тенг ҳуқуқли мустақил давлатлар муайян мансуд бўлиши, муайян муҳлатга сиёсий, ҳарбий ё бошқа иттифоқ тузишди.

Нафосат. Эзилиб, эзилиб Бобур сиймосига тикилган. Асарда катта куч бор. Нур бор. Термулганим сайин руҳиятим тетиклашди. Бошининг пардали ним эгилишида синончан бир назарни сезиб қоламан. Мутоба мавжуд. Мана сизга Нафосат.

Бобур даври эди. Иван Грозний қўшни давлатларни буюк Новгород республикасини, Тверь князлигини, яна қайсиларинидир йўқ қилиб ташлаб, империяга асос солган эди. Ушандан бери қанча-қанча халқларни бетакдор маданиятларини, бекиёс санъатларини, нодир тилларини ямлаб келпти. Ноаниқ эртанги кун эзилмаси қалбини титратпти. Ҳайкалга тикилган. Соқиллик. Улуғворлик. Доимийлик қалор топган унда. Буюк давлат ҳокими. Тахтда эмас, борда ва оддий кийимда тасвирланган. Шонр ғазал

эртанги кунимиз чақалони туғилди. Оқин майдонда кеча билан орта юзма-юз келмоқда. Ҳамма ерда тўлғоқ, ҳамма дилда титроқ. Бу буюк туғилиш аломати. Қошимда Бобур ҳайкали. Унсиз. Мана сизга ҳақиқий Нафосат.

МИРВИЛОЛ.

- Мол қадрини боққандан сўр,
- Дон қадрини эккандан.
- Молни рўзгор — мойли рўзгор,
- Чўпон сараси тўйқа тўйқ қўшар.
- Дехқон сараси уругга уруг.

НУҚРА

- Чорваси тўқнинг ўзи тўқ,
- Ғам, ташвиш йўқ.
- Қўзи улғайиб, қўй бўлур,
- Кўчқор бўлур,
- Той улғайиб, от бўлур,
- Тулпор бўлур.
- Яхши зот чорвачиликка,
- Сара уруг дехқончиликка.
- Молга бериш яхши емиш,
- Боқар сени ёзу қиш.
- Р. ЖУМАНИЕЗОВ
- тўплаган.

М. АҲМЕДОВ.

Сурхоннинг пурвиқор тоғлари, жаннатмакон боғлари-ю, кенг далалари узра дўмбира садолари янгради. Юракларнинг қат-қатиди яшириниб ётган муқаддас қадриятлар боти қатарди. Денонда республика бахшларининг танлови бўлиб ўтди. Унда олти вилоят ва Қорақалпоғистондан келган 80 дан ортқ халқ бахшлари қатнашди. Эл суйган санъаткорлар Бобораҳим Маматмуродов, Шоберди Болтаев, Абдулҳақдор Раҳимов, Зиёдулла Исмоиловларнинг ўтлуғ нафаслари билан даврага халқ қаҳрамонлари Алломиш, Гурўгли, Рустамхонларнинг руҳлари ҳамроҳ бўлди. Бахшлар қўллари дўмбира олиб халқ термаларидан айтганлариди сурхонлик меҳнаткашларнинг кўнгиллари айради, руҳлари тиниқлашди.

СУРАТДА: республика бахшлар танлови голиблари. дан бири бойсулик бахши Шоберди Болтаев.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган сурат.

«БОДОМ ГУЛЛАРИ»

Сирдарё районидидаги Илчи номи жамоа хўжалигида «Бодом гуллари» фольклор-этнографик дастаси ташкил этилди. Қишлоқ хаваскорлари халқимизнинг унутулган борилаётган лаҳарлари, «Бер-ерларни, қўшқ ва рақсларини тиклашда ибратли ишларни амалга ошироқдалар. Хаваскорлар тез-тез дала шийпонларда, чорва фермаларида бўлиб меҳнаткашларга намунали маданий хизмат кўрсатмоқдалар.

Дастанинг йигирма нафардан ортқ аъзоси бор. Улар турли касб эгаларидир. Хўжалиқидида «Саодат» жамоаси боғ-часи тарбиячиси Гулжаҳон Файзуллаева, уй бекаси Хайринисо Эрбўтева, механизатор Чинишра Досонов, колхозчи Кўпайсин Шеро, ўқитувчи Мамлакат Бозорова, ошпаз Саодат Чинишра, хизматчи Бувинон Мирзалиевлар шулар жумласидандир. Хаваскорлар кун сайин ижроқили маҳоратларини ошира бориб ўзларининг дилрабо кўй-қўшқлари, жозибали рақслари билан санъат илхомандларини хушнуд этмоқдалар.

А. БУРЛИЕВ.

Ҳеч кузатганмисиз гулзорда пилдираб учиб юрган капалакни, қанотлари силкиниб-силкиниб гулдан-гулга қўнганини кўрганмисиз? Ҳар гал гулзорда учиб юрган ранго-ранг капалакларни кўрганмисиз, беҳтиёр халда «Баҳор»нинг раққоса қизлари намоён бўлишди. Улар орасида ўзининг гузаллиги, ёнғимойлиги билан алоҳида ажралиб турувчи ёш раққоса Олимаҳон диққатининг ўзига жалб этади.

Олимаҳон рақсга тушади. Гузаллик дунёни қўтқаради, деган сермаёи сўзлар қар-шисида шоирнинг қўлидаги мисралари ёдга тушади:

Сен рақсга тушинди,
Гўё тоғ саҳар
Силкина бошлади инжабел
ўтлар.
Гўёки лопиллаб фалакка
чиқар
Қўлга сув ичгани тушган
булутлар.
Ф. ҚУРБОНОВ олган
сурат. (УзТАГ).

ТЎҚСОН ТЎҚҚИЗ ТЎП

Хитойда футбол бўйича дастлабки аёллар чемпионати ниҳолсига етди. АҚШ хотин-қизлар жамоаси норвегиялик рақибларини 2:1 ҳисобида енгиб, олтин медалларни қўлга киритишди. Швеция жамоаси учинчи ўрин учун баҳсда Германия вакиллари билан доғда қолдиришди.

Халқ қилувчи иккала ўйин ҳам Хитойнинг Гуанчжоу шаҳрида бўлиб ўтди. Магбулот хабарларига қараганда, чемпионат давомида беллашувлари томоша қилишга деярли ярим миллион ишқибоз ташриф буюрди. Голибларга совринларни эса жаҳон футбол уюшмаси (ФИФА) президенти Жоао Авеланж топширди.

Чемпионлар мурабийси Э. Дорренс: «Бизнинг бу муваффақиятимиз 1994 йили АҚШда ўтадиган эркаклар чемпионати ўйинларига ташир булорувчилар сонининг ошишига олиб келишга ишонаман», дея таъкидлади. Аёллар дастлабки чемпионатининг 26 учрашувида жами 90 тўп киритилди. Бу ҳар бир ўйинда ўртача 3,8 тўп демандир. Қўлбуки, Италияда ўтган эркаклар жаҳон биринчилигида бу кўрсаткич 2,21 га тенг эди. Хотин-қизлар ўртасидаги навабдаги чемпионат 1995 йили ўтказилади.

БЕБОШ ФАРЗАНД—ОИЛА ШҮРНИ

Навоий станцияси яқинида «Анджон-Душанбе» поезди тошбўрон қилинди. Миллиция ходимлари тез орада «бездориларни» қўлга туширишди. Улар ўсмирлардан Э. Валиуллин ва А. Пахридиновлар экан.

Еш йигитлар ўзларининг бу хатти-ҳаракатларини «узюққа отиш ва тўғри нишонга олиш учун машқ қилиш», деб изоҳладилар. Бу «ўйин» учун уларнинг ота-оналари вагонларнинг синдирилган ўнта ойнаси ҳисобида жарима тўлашга мажбур бўлишди, иш истиқомат жойидаги баловатга етмаганлар иши билан шуғулланувчи комиссияга юборишди.

Афсуски, ёш бездориларни қўлга тушириш, вагонлардаги ойналарнинг синишини қўпаймоқда. Вааят кескинлашганлиги муносабати билан Бухоро темир йўли миллии бўлими ва жамоатчилик «Ойна» комплекс операциясини ўтказмоқда. (ЎзТАГ мухбири).

В. АЛИМОВ.

Таомил

МИЁНЧА

Ўйлаб кўрсам замонавийлик яхши деб, ҳаётда синалган урф-одатларимизни сиёсатдан кўриб унутиб юбораёзимиз. Яқин йилларда ҳам «эскича ода» деб, тугун кўтариб юришни тақиқлашга уринишди. Тугун олиб юришга ўрганиб қолган шўрлик аёллар аввалиги қўйма-рақаларга чиқмай қўйишди. Ахир, тугун ўринга узар сўраб, пул ташлаб кетишадиган бўлишди. Албатта бундай аҳволда уй ағалари меҳмонларни тугуноққа таомлар билан меҳмон қилишга қўриқлар етмасди. Миллий урф-одатларимиз тиллар экан, айниқса миллии мустақиллик янада дадил ҳаракат қилишимизга йўл очиб берди. Тогора, барқашли тугулар эндиликда яна тўғларга фойда қилишмоқда. Шуларга назаримиз тушганда кўзимиз тўйди, кайфиятимиз чоғ бўлиб, таъқислик билинмади.

Қадим замонлардан ўзбек аёллари тоғора, патнис, саватларга егилки солиб, рўмончага тўйиб, бошларига қўйиб юришган. Маълумки, маданият, турли урф-одатлар Шарқда ривожланган. Лекин бунини унутиб қўйишди. Тугун кўтариб юрган аёллар одати эскилик саналди. Шу боисдан ҳозир «миёнча» сўзини кўпчилик тушунмайди. Бу ноз-неъматлар солиб, рўмонча ўраб тўйиладиган тугулар. Эндиликда «миёнча» деган чиройли ном тилга олинмоқда. Аслида унда меҳмондорчилик, қадрият, одадийлик каби рамзий маънолар бор.

М. АҲМЕДОВ.

Ҳажвия

Ховлидаги тахта устига кимдир бир боғ барра пиёз қўйиб кетди.

Бунини буним кўриб: — Пйёзни ким қўйди? — деб сўрадилар. Ҳажмасин ким қўйганини биялмай ҳайрон бўлиб.

Шунда буним: — Вой дод, ўлиб бўлдим бу қўшнларнинг дастидан. Булар ияоқ яшайоти, ора-лари бузилсин деб, шу аччиқ нарсани Замира қўйиб кетган. — дедилар-да, девордан қўшнлариникига улқотардилар.

У ҳам бориб, Замира хо-ланнинг эшиги олдида «тўп» этиб тушди. Бироздан кейин Замира холаннинг овози қаттиқ эшитилди: — Вой дод, бу Мастон

камширинг дастидан дод. Мана энди биз томонга аччиқ пиёз ҳам отадиган бўлишди. — Энди бу ердан қўйиб кутуладиганга ўхшайми, — деб қорозга ўралган барра пйёзни кўчага қараб отди. Пиёз бориб Жаннат хо-ланнинг девори тагига тушди. Шундан кейин Жаннат хо-ланники ҳам тугиб кетди: — Вой, ордона қолтур, нега менинг деворимнинг тагига отасан? Ичи қоралар, — деди-ю олиб Замира хо-ланникига отди. Замира хола ҳам: — Ҳажмасини шулар қи-лади, — деб жаҳл билан биз томонга улқотирди. Бу-вий олиб яна Замира хола-

никига, Замира хола Жан-нат хо-ланникига, Жаннат хо-ла эса яна бизникига отди. Кўрибсини, қўшнлар ўр-тасида жанжал пайдо бўл-ди-қолди. Қаредандир Хо-сият хола келди-да: — Ҳай-хай-хай, қўш-на-жонлар, бутун маҳалла шарманда бўлибсизлар-ку. Бу кўк пиёзда нима айб, — дея ўртада копток бўлиб қолган пйёзни сумкасига со-либ, йўлида давом этди. Шундан сўнг хотинлар-нинг жағи тинди.

Кечкурун отам ишдан ке-либ, кечки овқатга ўтирар экан: — Тушдаги барра пиёз-

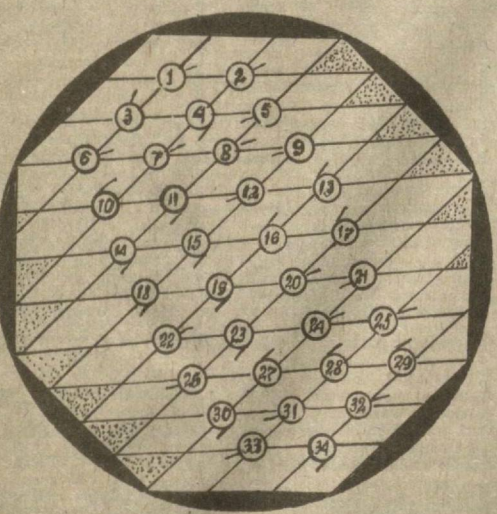
дан қолдими? Ўйлаб ола келинлар! — деди.

— Унда пиёз йўқ, — де-дим мен.

— Тушда тахтанинг усти-га қўйиб кетган эдим-ку. Онам бунимга, буним эса оламга қараб қолдилар. Мен бўлган воқеани оқизмай тоғизмай Ҳажмасини отам-га айтиб бердим. Отам қулди.

— Э, ирини-чиринингиз курсин, ойна. Овқатга ту-раб бир мазза қиламан, де-ган эдим-да. Эҳ, аттанг бу-юрмаган экан, — дедилар.

Анвар ҚУРБОНОВ.

БОШҚОТИРМА

Ушбу бошқотирма тўрт ҳарфи сўзлардан иборат бў-либ, соат иили йўналишида ҳал этилади: 1. Маъданлар ҳақидаги фан. 2. Даналик мева. 3. Дон зараркундаси, ҳашарот. 4. Ҳушбўй ҳидли суяқлик. 5. Миллат. 6. Пахта хом ашёси. 7. Кимёвий модда. 8. Катта омборхона. 9. Қадимий ҳисоблагич. 10. Эрта тоғ. 11. Озода, сарниш. 12. Эрак қўй. 13. «Қаерга» сўзининг русча атамаси. 14. Бухоро вилоятидаги туман. 15. Мусиқа бауви. 16. Француз бастокори. 17. Экинзор. 18. Изаат Султон драмиси. 19. Куч ўлчов бирлиги. 20. Автомашина марна-си. 21. Тўқимачилик матоси. 22. Дармон ичимлиги. 23. Кир ювish моддаси. 24. Рўзгор буюми. 25. XIX-XX асрларда яшаб, ижод этган рус шоири. 26. Мақомлардан бири. 27. Вақт ўлчови. 28. Мева. 29. Суяқсиз гўшт. 30. Маккажўхори қисми. 31. Қонинот. 32. VI гуруҳдаги кимёвий модда. 33. Енгил, қулай. 34. Дардга дармон қузғи мева.

Тузувчи: Турсунали ҒАНИЕВ.

Мухаррир Н. ЕҚУБОВ.

МУАССИСАЛАР: ЎЗБЕ-КИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ. «ЎЗПОДО-ОВОШЧИНПРОМ» КОН-ЦЕРНИ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДБИЙ ВАЗИРЛИГИ. «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНА-ЛИСТИКНИ ЖАМОАСИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Дехқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-54-33. Қайта ишлаш соноати бўлими — 32-54-48. Советлар ва ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими — 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-54-33, 32-56-37. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54, 32-56-37. Школот, хат ва маълумий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Бештиш бўлими — 32-58-79. Эълолар бўлими — 33-81-42.

ТЕЛЕФОНЛАР: муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-54-44, 33-16-27, 32-54-42. Масъул котиб — 33-09-93.